

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АУТСОРСИНГУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

доцент кафедри

прикладної економіки НУХТ

к.е.н., доцент Луцька Т.В.

В останні десятиріччя у світовій економіці виникає гостра необхідність розповсюдження нових інструментів для підвищення ефективності господарської діяльності за рахунок оптимізації витрат та відповідно підвищення вхідного грошового потоку. На сучасному етапі розвитку підходів до управління ресурсами на підприємстві провідну роль в формуванні ресурсного потенціалу відіграє трудовий потенціал, який в умовах всесвітньої глобалізації має відповідати таким особливим характеристикам:

- високий рівень спеціалізації;
- високий рівень кваліфікації;
- швидке реагування на зміни потреб ринку.

Такі вимоги автоматично формують високий рівень оплати такого спеціаліста, що, в свою чергу зумовлює необхідність застосування та можливості для розвитку аутсорсингу. Аутсорсинг як один із сучасних методів оптимізації витрат та організаційної структури підприємства, полягає у делегуванні на договірній основі частини певних функцій іншим компаніям. За часів твердої конкуренції передача функцій може розглядатися як ідеальне рішення, що забезпечує економію витрат, підвищення якості й, головне, можливість визволити ресурси та зосередитись на основній сфері діяльності компанії.

Але процес застосування та результати впровадження аутсорсингу на різних підприємствах буде відрізнятись рівнем сприйняття, ефективністю такої співпраці

та відповідно загальними результатами господарської діяльності підприємств.

В процесі своєї діяльності і розвитку підприємства досягають різних етапів життєвого циклу, що зумовлює особливості їх поведінки на ринку, готовності сприймати аутсорсингові (залучені) трудові ресурси, що безпосередньо відображається на векторі синергетичного ефекту при його застосуванні.

Розглядаючи етапи життєвого циклу підприємств, можна умовно розділити їх на чотири групи:

1. Зародження – це етап перетворення сформованої бізнес-ідеї в безпосереднє втілення – підприємство, яке вимагає великих обсягів вкладення грошових коштів та формування певної організаційної структури. Крім того, таке підприємство має чітко виражений (часто непрофесійний) стиль керівництва – уособленням якого є власник (підприємець), зосереджений в одних руках без делегування керуючих повноважень співробітникам, тож для застосування аутсорсингу з суттєвих складових господарської діяльності передумов і можливостей (матеріальних та психологічних) не формується.

2. Зростання – етап формування системи управління та гнучкої організаційної структури, що вимагає зростання кваліфікації та професійного (а не інтуїтивного) ведення господарської діяльності та управління підприємством і зумовлює необхідність обов'язкового делегування повноважень прийняття рішень та виконання функцій управління. Такі характеристики є передумовою для застосування аутсорсингу, але на цьому етапі розвитку підприємство, як правило, формує власну команду і не бажає виносити виробничі та управлінські функції на зовні.

3. Зрілість – етап найоптимальнішого співвідношення контролю та гнучкості, що характеризує закінчення зростання та початок падіння, втримання на цьому етапі є складною задачею, виконання якої неможливе без постійного розвитку, самовдосконалення. Аутсорсинг є одним з інструментів досягнення цієї задачі, але саме на цьому етапі життєвого досвіду підприємства мають високо

конкурентну структуру ринку, тож існує високий ризик витоку інформації, який можна подолати лише інтегративним розвитком підприємств.

4. Старіння – етап життєвого циклу підприємства, коли досить сильне підприємство втрачає гнучкість, тож йому просто необхідний розвиток, в тому числі аутсорсинг, який забезпечує необхідний інноваційний розвиток і формує передумови повернення до попередньої стадії життєвого циклу підприємства. На цій стадії застосування аутсорсингу є майже без ризиковим (підприємство вже занепадає) і необхідним з точки зору запровадження інноваційного розвитку.

Таким чином, ефективність аутсортинових операцій пов'язана, насамперед, з розвитком інфраструктурних аспектів та з етапом життєвого циклу підприємства, що його застосовує. Це пояснює той істотний факт, що застосування аутсорсингу збільшується за обсягами з проходженням підприємств на подальший етап його життєвого циклу, а саме від зростання до зрілості, крім того, суттєво збільшує термін знаходження досліджуваних підприємств на цих етапах життєвого циклу, а отже, уповільнює настання останнього етапу – старості підприємства.

Отже, необхідно відзначити, що, аутсорсинг може бути використаний як окремий інструмент антикризового управління та розвитку підприємства, зміцнення його конкурентних позицій та формування нових переваг для зміцнення конкурентного статусу, з огляду на існуючий етап життєвого циклу підприємства.